

Wzorcowe materiały dydaktyczne w zakresie:

JĘZYK NIEMIECKI

POZIOM – SZKOŁA PONADPODSTAWOWA

Dorota Wieruszewska

Część 1

KREATYWNE PISANIE

Cele szkolenia:

- Nauczyciele rozumieją pojęcie „kreatywność” i jego znaczenie w kształceniu
- Nauczyciele otrzymują wskazówki do kreatywnej pracy z tekstem

Plan szkolenia:

1. Podstawa programowa a kreatywne pisanie
2. Wstęp teoretyczny:
 - Wyjaśnienie pojęcia „kreatywność”
 - Cele kreatywnego pisania
 - Charakterystyka kreatywnego pisania
 - Zasady ludzi kreatywnych
3. Propozycja lekcji rozwijających kreatywność
4. Inne przykłady pracy nad kreatywnością uczniów
5. Dodatkowe informacje
6. Źródła

1. Podstawa programowa a kreatywne pisanie

Kształcenie ogólne w szkole ponadpodstawowej ma na celu:

- 2) doskonalenie umiejętności myślowo-językowych, takich jak: czytanie ze zrozumieniem, pisanie twórcze, formułowanie pytań i problemów, posługiwanie się kryteriami, uzasadnianie, wyjaśnianie, klasyfikowanie, wnioskowanie, definiowanie, posługiwanie się przykładami itp.
- 3) rozwijanie osobistych zainteresowań ucznia i integrowanie wiedzy przedmiotowej z różnych dyscyplin
- 5) łączenie zdolności krytycznego i logicznego myślenia z umiejętnościami wyobraźniowo-twórczymi
- 6) rozwijanie wrażliwości społecznej, moralnej i estetycznej
- 7) rozwijanie narzędzi myślowych umożliwiających uczniom obcowanie z kulturą i jej rozumienie

Cele kształcenia – wymagania ogólne – wersja III.2.

III. Tworzenie wypowiedzi

Uczeń samodzielnie formułuje proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych:

- V. Uczeń tworzy bardzo krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. notatkę, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, wiadomości, SMS, pocztówkę, e-mail, historyjkę, list prywatny, życiorys, CV, list motywacyjny, wpis na blogu):
 - 8) opisuje ludzi, przedmioty, miejsca i zjawiska
 - 9) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości
 - 10) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości
 - 11) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość
 - 12) opisuje upodobania
 - 13) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych ludzi
 - 14) wyraża i opisuje uczucia i emocje
 - 15) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań
 - 16) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przyszłości
 - 17) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady)
 - 18) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze
 - 19) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

2. Co to jest KREATYWNOŚĆ?

Jest to postawa twórcza, od łacińskiego *creatus* – twórczy. Proces umysłowy pociągający za sobą powstanie nowych idei, koncepcji lub nowych skojarzeń, powiązań z istniejącymi już ideami i koncepcjami. Myślenie kreatywne to myślenie prowadzące do oryginalnych i stosownych rozwiązań.

www.wikipedia.org

Podstawa programowa wymusza na nas rozwijanie kreatywności wśród uczniów. Młodsze dzieci są kreatywne same z siebie, poznają świat, poznają siebie, poszerzają własny krąg życia. Naszym zadaniem jest wspieranie ich w tych działaniach. Na późniejszych etapach życia dzieci tracą swoją naturalną kreatywność i wtedy my, jako nauczyciele musimy im pomóc, by znów stały się kreatywne.

Cele kreatywnego pisania:

- Rozwijanie twórczego myślenia
- Wzmocnienie w młodych ludziach własnej inicjatywy i samodzielności
- Rozwinięcie wrażliwości na samego siebie i innych

Charakterystyka kreatywnego pisania:

1. Główną zaletą kreatywnego pisania jest to, że angażuje w ten proces całą osobę.
2. Aktywuje wyobraźnię przez:
 - automatyczne pisanie
 - rozmyślania dotyczące wewnętrznych wyobrażeń lub wspomnień albo rozmyślania na temat przedmiotów
 - pisanie innych artystycznych form wyrazu (muzyka, obrazy, teksty literackie)
3. Piszący jest sam ze sobą (swoimi myślami). To daje przestrzeń do samorefleksji.
4. Kreatywne pisanie łączy ze sobą wyrażanie własnych uczuć i myśli oraz rozwija umiejętność wczucia się w sytuację.
5. Ważne jest, żeby pisanie nie odbywało się według gotowego planu, lecz by piszący był jakby niesiony przez język.
6. W procesie kreatywnego pisania ważna jest wymiana wrażeń. Piszący potrzebuje czegoś więcej niż tylko korekty nauczyciela. Jego praca może też być bodźcem dla innych – jest to ważny aspekt społeczny.

Według Michaela Michalko (doradcy kreatywnego myślenia pracującego dla największych firm) każdy człowiek jest w pewnym stopniu artystą. Istnieje subtelna różnica pomiędzy ludźmi kreatywnymi a tymi, którzy kreatywni nie są. Ci pierwsi kierują się w życiu prostymi zasadami:

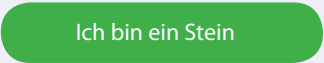
1. Wiara we własną kreatywność;
2. Praca – bądź aktywny – próbuj, poszukuj, ucz się na błędach;
3. Każdego dnia ucz się nowych rzeczy, rozwijaj się nieustannie;
4. Wiara – twój mózg będzie pracował wydajniej, gdy będziesz wierzył w to, że jesteś w stanie tworzyć rzeczy wielkie;
5. Otaczaj się przedmiotami i ludźmi, którzy cię inspirują i podnoszą twój poziom kreatywności. Zauważ je;
6. Ty decydujesz, w jakich kolorach jest twój świat;
7. Nie istnieje coś takiego jak „niepowodzenie” – jeśli próbowałeś, a nie udało ci się, to i tak nauczyłeś się czegoś nowego;
8. Nie przejmuj się negatywnymi opiniami. Są ludzie, którzy boją się tego, co jest dla nich nieznanne. Rób swoje, nie zatrzymuj się;
9. Słuchaj własnej intuicji. Nikt ci nie powie, gdzie jest twoje miejsce. Tylko ty to wiesz;
10. Bądź odważny. Nie bój się myśleć nieszablonowo, szeroko, inaczej.

wg ohstudio.lookkreatywni.pl

Jak to się ma do szkoły i nauczania?

Podstawa programowa wymusza na nas rozwijanie kreatywności wśród uczniów. Młodsze dzieci są kreatywne same z siebie, poznają świat, poznają siebie, poszerzają własny krąg życia. Naszym zadaniem jest wspieranie ich w tych działaniach. Na późniejszych etapach życia dzieci tracą swoją naturalną kreatywność i wtedy my, jako nauczyciele musimy im pomóc, by znów stały się kreatywne. Musimy im pomóc, by powyższe zasady stały się ich własnymi.

3. Propozycja lekcji rozwijających kreatywność: „Stein”

	Nauczyciel	Uczeń	Uwagi
1		Uczniowie przynoszą na lekcję znaleziony samodzielnie kamień. Jeśli jest taka możliwość, można wyjść z uczniami na podwórko szkolne, by tam poszukali kamienia.	Ważne jest, żeby uczeń SAM znalazł swój kamień; rzeczy, które zazwyczaj się pomija, nie zauważa.
2	Nauczyciel prosi uczniów, by zamknęli oczy i palcami „wczuli” się w kamień, by go delikatnie dotykali i poznali. Następnie nauczyciel prosi, by uczniowie utworzyli zdanie o kamieniu.	Uczniowie zamykają oczy i „wczuwają” się w swój kamień. Następnie uczniowie tworzą zdanie: „Ich bin ein Stein und ich bin...”.	Jeśli grupa jest słabsza, można posiłkować się stworzonym wcześniej asocjogramem: <div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> hart rund </div> <div style="text-align: center; margin: 10px 0;"> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> weiß rau </div> <p>Należy przy tym pamiętać, że w ten sposób traci się osobisty charakter wypowiedzi ucznia.</p>
3	Nauczyciel prosi uczniów, by napisali 2–3 zdania o swoim kamieniu (w pierwszej lub 3. osobie)	Uczniowie zapisują zdania na kartce lub w zeszytcie. Chętne osoby odczytują swoje zdania w klasie.	
4	Nauczyciel pokazuje uczniom, jak z takich prostych zdań można stworzyć wiersz. Nauczyciel może się posiłkować wierszem Wenzela Wolffa.	Uczniowie starają się stworzyć ze swoich zdań wiersz. Najpierw stawiają kreski tam, gdzie kończy się myśl, to, co jest szczególnie ważne przenoszą do następnej linijki. Wyrazy można wykreślić, przestawić lub dopisać. Przepisane wiersze (najlepiej na ładnej kartce) zostają zaprezentowane w klasie, np. wywieszane na tablicy.	Ein Satz, den man so schreibt, ist kein Gedicht • Ein Satz, den man so schreibt, wird ein Gedicht • Ein Satz, den man so schreibt, ist ein Gedicht – so ein Gedicht <i>(Wenzel Wolff)</i>
5	Nauczyciel dzieli klasę na grupy 4-osobowe, każdej z osób w grupie wręcza arkusz papieru (kartkę). Wyjaśnia zadanie.	Każda osoba w grupie pisze na swojej kartce jedno zdanie o kamieniu. Następnie podaje swoją kartkę osobie po lewej stronie, a sama otrzymuje kartkę od osoby po prawej stronie. Na otrzymanej kartce każdy uczeń pisze kolejne zdanie, które będzie pasowało do zdania już tam zapisanego. Kartki krążą tak długo, aż uczeń otrzyma swoją kartkę z powrotem. Wówczas uczniowie czytają cały tekst i nadają mu tytuł. Najpiękniejsze teksty są odczytywane w klasie.	Lawina kartek – opowiadania Praca w grupach 4-osobowych WAŻNE: Podczas lekcji kreatywnego pisanie gramatyka nie jest ważna. Ważna jest atmosfera chęci tworzenia.

4. Inne przykłady pracy nad kreatywnością uczniów

	Nauczyciel	Uczeń	Uwagi
1	<p>Nauczyciel przedstawia uczniom wiersz Micheala Laske „Fragen und Antworten”. Prosi o krótkie odpowiedzi na pytania.</p>	<p>Uczniowie w krótkiej formie odpowiadają na 4 pytania: <i>Wer bist du?</i> <i>Was bist du?</i> <i>Was kannst du?</i> <i>Was möchtest du?</i></p> <p>Odpowiedzi powinny być jednak dwojaki, np. raz prawdziwe, raz fałszywe.</p> <p>Uczeń zapisuje odpowiedzi pod każdym pytaniem. Tak powstały wiersz przepisuje ładnie. Wiersz jest prezentowany w klasie.</p>	<p>Każdy wiersz nadaje się do tego, by go wykorzystać na lekcji. Przykładem może być wiersz Micheala Laske „Fragen und Antworten”</p> <p><i>Fragen und Antworten</i> <i>Wer bist du?</i> <i>Niemand</i> <i>Ich</i> <i>Was bist du?</i> <i>Nichts</i> <i>Ein schöpferisches Wesen</i> <i>Was kannst du?</i> <i>Nichts</i> <i>Fühlen und Denken</i> <i>Was möchtest du?</i> <i>Nichts</i> <i>Aus meinen Gefühlen und Gedanken schöpfen</i> <i>Michael Laske</i></p> <p>Oczywiście oryginał może być za trudny dla uczniów, ale może posłużyć jako wzór dla nas, nauczycieli. Uczniowie odpowiadają na proste pytania: <i>Wer bist du?</i>, <i>Was bist du?</i>, <i>Was kannst du?</i>, <i>Was möchtest du?</i>. Odpowiedzi zapisane w odpowiedniej formie stwórzą wiersz.</p>
2	<p>Nauczyciel rozdaje uczniom krótki tekst z lukami, który po uzupełnieniu stanie się wierszem.</p>	<p>Uczniowie uzupełniają luki w tekście przymiotnikami i rzeczownikami. Powstały wiersz przepisują ładnie na kartkę i prezentują w klasie.</p>	<p>Nauczyciel może sam stworzyć tekst lukowy, który stanie się wierszem, np.:</p> <p><i>So ..., wie eine Melodie,</i> <i>So, wie die Sonne,</i> <i>So ..., wie ein Meer,</i> <i>So bist du!</i> <i>So ..., wie ...</i> <i>So ..., wie ...</i> <i>So ..., wie ...</i> <i>So bist du!</i></p>
3	<p>Nauczyciel rozdaje uczniom kartki z wierszem z lukami.</p> <p><i>Wenn ich leben will</i> <i>Wenn ich leben will</i> <i>muss ich –</i> <i>.....</i> <i>Wenn ich leben will</i> <i>muss ich –</i> <i>.....</i> <i>Wenn ich leben will</i> <i>muss ich –</i> <i>Wenn ich leben will</i> <i>muss –</i> <i>nicht nur</i> <i>Wenn ich leben will</i> <i>muss ich mich selbst</i> <i>und gegen</i></p>	<p>Uczniowie uzupełniają luki w wierszu. Chętni odczytują swój wiersz.</p>	<p>Oprócz wierszy, które można wykorzystać zarówno w szkole podstawowej, jak i ponadpodstawowej, kiedy to uczniowie wpisują tylko poszczególne wyrazy lub tworzą proste zdania, na dalszym etapie edukacyjnym możemy wykorzystać formy z bardziej skomplikowanymi strukturami. Jako przykład może posłużyć wiersz Ericha Frieda „Wenn ich leben will”</p> <p><i>Wenn ich leben will</i> <i>Wenn ich leben will</i> <i>muss ich atmen –</i> <i>muss ich essen –</i> <i>atembare Luft</i> <i>essbares Essen</i> <i>Wenn ich leben will</i> <i>Wenn ich leben will</i> <i>muss ich trinken</i> <i>muss wachen und</i> <i>trinkbares Wasser</i> <i>schlafen –</i> <i>Wenn ich leben will</i> <i>nicht nur schlafen</i> <i>muss ich mich selbst und</i> <i>andere lieben –</i> <i>und gegen Krieg sein</i></p>

<p>4</p>	<p>Nauczyciel wyjaśnia uczniom, na czym polega japońska forma wiersza haiku i rozdaje im schemat:</p> <p>----- ----- -----</p> <p>Nauczyciel podaje temat wiersza.</p>	<p>Uczniowie tworzą własne haiku na podstawie schematu. Wiersze zostają przepisane i zaprezentowane w klasie.</p>	<p>Haiku – japońska forma wiersza, w którym wypowiedź ograniczona jest do 17 sylab: 1 linijka: 5 sylab 2 linijka: 7 sylab 3 linijka: 5 sylab</p> <p>Przykłady z prac moich uczniów: <i>Leben ist sehr schön</i> <i>Wir sollten nur glücklich sein</i> <i>Ich liebe leben</i> <i>Heute bin ich jung</i> <i>Und ich habe kein Problem</i> <i>Erwachsen – grausam</i> <i>Ich rieche Essen</i> <i>Ich sehe den Weihnachtsbaum</i> <i>Ich fühle Freude</i></p>
<p>5</p>	<p>Nauczyciel rozdaje uczniom kartki ze schematem „Elfchen” i wyjaśnia zasady tworzenia takiego wiersza.</p> <p>----- ----- ----- ----- ----- -----</p>	<p>Uczniowie tworzą wiersz „Elfchen”, stosując podany przez nauczyciela schemat. Wiersze zostają odczytane, ładnie przepisane i wywieszane.</p>	<p>Podobną formą do haiku jest „Elfchen”. Tu korzystamy również z konkretnej formy, ale tym razem opieramy się na liczbie wyrazów: 1 linijka: 1 wyraz 2 linijka: 2 wyrazy 3 linijka: 3 wyrazy 4 linijka 4 wyrazy (z czasownikiem) 5 linijka: 1 wyraz</p>
<p>6</p>	<p>Nauczyciel rozdaje uczniom karteczki z początkami zdań:</p> <p><i>Heute</i> <i>Jetzt</i> <i>Dann</i> <i>Vielleicht</i></p>	<p>Uczniowie uzupełniają zdania. Chętni odczytują swoje teksty na forum klasy.</p>	<p>Wystarczy kilka wyrazów, by powstał interesujący tekst.</p>
<p>7</p>	<p>Nauczyciel podaje uczniom początek tekstu.</p> <p><i>Der Mann setzte sich hin und dachte nach....</i></p>	<p>Uczniowie mają za zadanie napisać wewnętrzny monolog mężczyzny.</p>	<p>Nie tylko krótkie formy rozwijają kreatywność. Tu uczeń musi wymyślić coś interesującego, musi się zastanowić. Podajemy tylko początek tekstu.</p> <p>Inną możliwością jest podanie zakończenia, np. <i>Ich wusste nicht, dass er so gemein sein kann.</i> Może być również początek i koniec: <i>Als ich sie zum ersten Mal gesehen habe, ...</i> <i>Ich würde nie denken, dass es so enden kann.</i></p>

5. Dodatkowe informacje

- Podczas kreatywnego pisania rolą nauczyciela jest pomoc, czasem korekta tekstu. Jest on osobą, do której uczeń, jeśli zechce, może się zwrócić o pomoc. Wspiera uczniów.
- Ważna jest zasada dobrowolności. Wiersz prezentuje ten, kto chce. Wiersze mogą być czasem bardzo osobiste i uczeń będzie chciał je zachować dla siebie.
- Nie wolno stawiać ocen za poprawność wypowiedzi. Naszym zadaniem jako nauczyciela jest motywowanie uczniów do rozwijania swojej kreatywności. Zła ocena spowoduje, że uczeń straci zainteresowanie tym rodzajem lekcji, będzie zestresowany.
- Każda praca, która rozwija kreatywne pisanie, powinna być czymś wyjątkowym w każdym względzie. Dlatego ważne są:
 - dobrowolność
 - przygotowanie ładnych kart pracy, kartek do pisania
 - prezentacja wyników pracy (dla chętnych)
 - nieprzykładanie wagi do poprawności gramatycznej, lecz do rozwijania kreatywności

Takie lekcje można przeprowadzić jako ciąg zajęć lub wybiórczo (np. przed świętami, na Walentynki, z okazji Dnia Wiosny, jesienią itp.).

6. Źródła

- wikipedia.org
- ohstudio.lookkreatywni.pl
- Wenzel Wolff, Gedicht
- Michael Laske, Fragen und Antworten
- Erich Fried, Wenn ich leben will

Część 2

OBRAZKI NA LEKCJACH JĘZYKA NIEMIECKIEGO

Cele szkolenia:

- Nauczyciele poznają rolę materiałów wizualnych na lekcjach języka niemieckiego
- Nauczyciele potrafią rozpoznać funkcję obrazka
- Nauczyciele poznają techniki pracy z obrazkami

Plan szkolenia:

1. Podstawa programowa a materiały wizualne
2. Rola obrazków na lekcjach języka obcego
3. Rodzaje obrazków i ich funkcje
4. Metody pracy z obrazkami
5. Gdzie znaleźć obrazki?
6. Źródła

1. Podstawa programowa a materiały wizualne

Cele kształcenia – wymagania ogólne

III. Tworzenie wypowiedzi

Uczeń samodzielnie tworzy proste, spójne i logiczne, w miarę płynne wypowiedzi ustne [...] w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

V. Przetwarzanie wypowiedzi

Uczeń zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

IV. Uczeń tworzy bardzo krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne

- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska
- 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości
- 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości
- 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość
- 5) opisuje upodobania
- 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie
- 7) wyraża i opisuje uczucia, emocje
- 8) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przyszłości
- 9) stosuje formalny i nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

VIII. Uczeń przetwarza tekst ustnie i pisemnie

- 1) przekazuje w języku obcym nowożytnym podstawowe informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach)
- 2) przedstawia publicznie wcześniej przygotowany materiał, np. prezentację, film

2. Jaką funkcję pełnią obrazki (materiały wizualne) na lekcjach języka obcego? Do czego są potrzebne?

- Wprowadzają słownictwo
- Utrwalają słownictwo
- Służą do sprawdzania wiedzy
- Motywują
- Wspierają pamięć
- Nie stresują

3. Rodzaje obrazków i ich funkcje:

- Zdjęcia – służą jako miniatura rzeczywistości, są namiastką rzeczywistości w realioznawstwie, ukazują rzeczywistość i przemawiają do naszych uczuć
- Rysunki – wyrażają intencję mówiącego, pobudzają fantazję, wywołują skojarzenia
- Karykatury – prowokują kontrowersyjne wypowiedzi
- Piktogramy i tablice – służą szybkiej orientacji w życiu codziennym
- Symbole – służą nazywaniu i wyjaśnianiu
- Kolaże – łączą tematycznie różne elementy
- Komiksy i historyjki obrazkowe – motywują do mówienia
- Schematy i diagramy – wizualizują związki, ukazują porządek
- Grafiki – wyjaśniają kompleksowe teksty, przekazują informacje
- Tabele – porządkują informacje

Wszystkie rodzaje tekstów:

- Motywują do mówienia
- Ukazują (zastępują) rzeczywistość
- Wspierają pamięć

4. Jak wprowadzać obrazki na lekcjach języka niemieckiego?

- Opis obrazka
- Odkrywanie części obrazka
- Od ogółu do szczegółu
- Dyktando obrazkowe
- Zapamiętywanie słownictwa / obrazków
- Historyjka obrazkowa / komiks

	Nauczyciel	Uczeń	Uwagi
Opis obrazka	<p>Nauczyciel pokazuje uczniom obrazek i stawia uczniom pytania: <i>Wer ist das?</i> <i>Wo sind die Personen?</i> <i>Was machen sie?</i> <i>Was passiert hier?</i> <i>Was passiert später?</i></p> 	Uczniowie stawiają hipotezy.	<p>Każda odpowiedź ucznia jest dobra.</p> <p>Ważne, aby zdjęcia czy obrazki wykorzystane do lekcji były dynamiczne. Nie wykorzystujemy zdjęć, na których ktoś stoi lub widać dom i drzewo. Na zdjęciu musi się coś dziać.</p>
Wprowadzenie do tematu	<p>Nauczyciel pokazuje uczniom obrazek, np.</p> <p>Następnie pokazuje kolejne obrazki:</p> <p>Nauczyciel pokazuje ostatni rysunek:</p> 	<p>Uczniowie opisują obrazek i starają się odgadnąć, co będzie tematem lekcji.</p> <p>Uczniowie na podstawie rysunków opowiadają, co się mogło wydarzyć i dlaczego.</p>	Można też zostawić historyjkę bez zakończenia i pozwolić uczniom samym narysować, a potem opowiedzieć, co się wydarzyło.

<p>Odkrywanie</p>	<p>Nauczyciel pokazuje uczniom fragment obrazka.</p> <p>Nauczyciel rozwija wypowiedzi uczniów, stawiając dalsze pytania: <i>Wer ist das?</i> <i>Was macht er hier?</i> <i>Warum?</i> <i>Wohin fährt er?</i> <i>Mit wem spricht er?</i> Następnie nauczyciel pokazuje kolejny fragment. Zadaje kolejne uzupełniające pytania.</p>		
	 <p>Kolejne odkrycie i uzupełnienie informacji.</p>		
	 <p>Nauczyciel pokazuje ostatni fragment, rozwiązanie sytuacji.</p>		
	 <p>19 SIT</p>		

Uczniowie stawiają hipotezy i odpowiadają na dalsze pytania nauczyciela. Uczniowie widzą kolejny fragment. Korygują swoje przypuszczenia i stawiają nowe hipotezy.

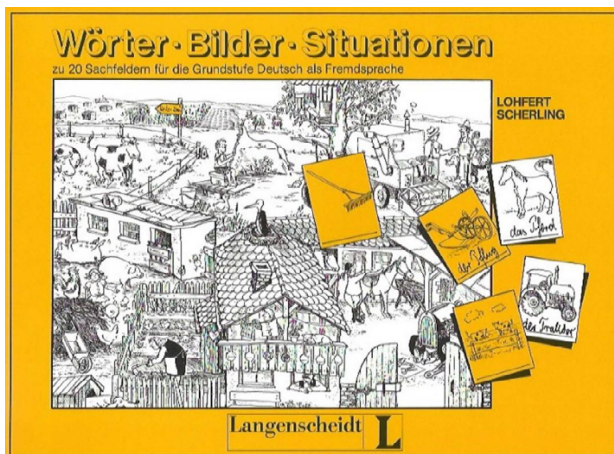
Jeden obrazek daje wiele możliwości ćwiczenia umiejętności mówienia.

<p>Od ogółu do szczegółu</p>	 <p>Nauczyciel pokazuje uczniom kilka fragmentów obrazka (okienka). Dopytuje uczniów o ich przypuszczenia. Następnie pokazuje cały obrazek, który może być wstępem do tematu lekcji.</p> 	<p>Uczniowie zgadują, co jest na poszczególnych fragmentach i co przedstawia cały rysunek.</p>	<p>Rolą nauczyciela jest moderowanie wypowiedzi uczniów, zadawanie dodatkowych pytań, które rozwijają wypowiedź.</p>
<p>Dyktando obrazkowe</p>	<p>Nauczyciel dyktuje uczniom obrazek (np. dom z ogródkiem), używa określeń:</p> <p><i>hinten, vorne, links, rechts, in der Mitte, itd.</i></p> <p>Na koniec nauczyciel pokazuje uczniom swój obrazek lub prosi uczniów o powieszenie swoich rysunków na tablicy i porównanie.</p>	<p>Uczniowie słuchają opisu i zgodnie z nim rysują swój obrazek.</p>	<p>Poziom i słownictwo powinny odpowiadać zaawansowaniu grupy.</p>
<p>Zapamiętywanie szczegółów</p>	<p>Nauczyciel pokazuje uczniom obrazek lub zdjęcie. Prosi uczniów, aby dokładnie przyjrzeeli się obrazkowi i zapamiętali wszystkie szczegóły. Daje im na to 1–3 minuty (w zależności od ilości informacji na obrazku).</p> <p>Po upływie tego czasu nauczyciel zakrywa obrazek i rozdaje uczniom zdania (zadanie typu: prawda/fałsz).</p>	<p>Uczniowie przyglądają się uważnie obrazkowi. Starają się zapamiętać wszystkie szczegóły. Uczniowie czytają zdania i decydują, czy informacja zawarta w zdaniu jest zgodna z obrazkiem czy nie.</p>	<p>Łatwiejszą formą jest zadanie, by uczniowie wypisali słówka, które były na obrazku. Uczniowie wypisują (np. przez 1 minutę) słówka.</p> <p>Uczniów, którzy zapamiętali największą liczbę słówek, można wynagrodzić plusem lub oceną.</p>

<p>Historyjka obrazkowa/ komiks</p>	<p>Nauczyciel rozdaje uczniom obrazki. Prosi uczniów o ustalenie kolejności obrazków.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Hinter dem Sessel liegt eine Katze.</i> 2. <i>Auf dem Bild gibt es 5 Personen.</i> 3. <i>Der Mann hat eine Mütze auf dem Kopf.</i> 4. <i>Der Arzt trägt eine Brille.</i> 5. <i>Die Frau spricht am Telefon.</i> 6. <i>Der Mann hat einen karierten Schafanzug. Der Arzt hat Werkzeuge und Medikamente in der Mappe.</i> 7. <i>Im ersten Fach stehen ein Buch, eine Figur und eine Vase.</i> 	<p>Uczniowie w parach ustalają kolejność historyjki, a następnie opowiadają ją w klasie.</p>	<p>Kolejność obrazków może się różnić, ważne jest, aby uczniowie potrafili ułożyć z niej fabułę.</p>
<p>Historyjka obrazkowa/ komiks</p>	<p>Nauczyciel rozdaje uczniom obrazki.</p> <p>Prosi uczniów o ustalenie kolejności obrazków.</p>	<p>Uczniowie w parach ustalają kolejność historyjki, a następnie opowiadają ją w klasie.</p>	<p>Kolejność obrazków może się różnić, ważne jest, aby uczniowie potrafili ułożyć z niej fabułę.</p>

5. Gdzie znaleźć obrazki?

- Oczywiście w podręcznikach – wiele z nich nadaje się świetnie do lekcji, są nie tylko ozdobą
- W Internecie – sieć jest pełna obrazków, grafik i zdjęć
- Czasopisma – można wyciąć fragmenty (od ogółu do szczegółu, do stawiania hipotez)
- Świetną pozycją jest książka „Wörter - Bilder - Situationen“, Walter Lohfert, Theo Scherling, wyd. Langenscheidt, 1983

6. Źródła wykorzystanych obrazków

- „Wörter - Bilder - Situationen“
- „Deutsch aktiv“

Część 3

OTWARTE FORMY NAUCZANIA – NAUCZANIE NA STACJACH

Cele szkolenia:

1. Zapoznanie się z podstawowymi koncepcjami otwartego nauczania
2. Poznanie zasad przygotowania i pracy na stacjach
3. Zapoznanie się z przykładową lekcją na stacjach

Plan szkolenia:

1. Podstawa programowa a otwarte formy nauczania
2. Czym są otwarte formy nauczania?
3. Czym jest nauczanie na stacjach?
4. 13 tez nauczania na stacjach
5. Jak przygotować stacje?
6. Zasady pracy dla uczniów
7. Przykłady pracy na stacjach
8. Ocenianie „na stacjach”

9. Podstawa programowa a otwarte formy nauczania

Kształcenie ogólne w szkole ponadpodstawowej ma na celu:

- 1) traktowanie uporządkowanej, systematycznej wiedzy jako podstawy kształtowania umiejętności
- 2) doskonalenie umiejętności myślowo-językowych, takich jak: czytanie ze zrozumieniem, pisanie twórcze, formułowanie pytań i problemów, posługiwanie się kryteriami, uzasadnianie, wyjaśnianie, klasyfikowanie, wnioskowanie, definiowanie, posługiwanie się przykładami itp.
- 3) rozwijanie osobistych zainteresowań ucznia i integrowanie wiedzy przedmiotowej z różnych dyscyplin
- 4) łączenie zdolności krytycznego i logicznego myślenia z umiejętnościami wyobraźniowo-twórczymi
- 5) rozwijanie wrażliwości społecznej, moralnej i estetycznej
- 6) rozwijanie narzędzi myślowych umożliwiających uczniom obcowanie z kulturą i jej rozumienie
- 7) rozwijanie u uczniów szacunku do wiedzy, wyrabianie pasji poznawania świata i zachęcanie do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- I Znajomość środków językowych
- II Rozumienie wypowiedzi
- III Tworzenie wypowiedzi
- IV Reagowanie na wypowiedzi
- V Przetwarzanie wypowiedzi

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

- III Uczeń rozumie proste wypowiedzi pisemne
- V Uczeń tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne
- VII Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego w typowych sytuacjach
- VIII Uczeń przetwarza prosty tekst ustnie lub pisemnie
- IX Uczeń posiada:
 - a) podstawową wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego
 - b) świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową
- X Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem
- XIII Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczowych lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne w przypadku, gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi)

2. Czym są otwarte formy nauczania?

Otwarte formy nauczania nie są koncepcją nauczania w zwykłym znaczeniu tego słowa, lecz dynamicznym procesem tworzenia się nowej kultury nauczania. Otwarte formy nauczania nie oferują gotowych przepisów na prowadzenie zajęć i nie chcą wyprzeć innych form nauczania. Otwarte formy nauczania są wspaniałą formą urozmaicenia lekcji i rozbudzenia u uczniów ciekawości poznawczej.

Przykłady otwartych form nauczania:

- Plan tygodniowy
- Swobodna praca
- Nauczanie na stacjach
- Warsztaty pisarskie
- Autonomia uczenia się
- Projekty przedmiotowe
- Ścieżki międzyprzedmiotowe
- Krąg rozmowy
- „Szkoła bez dzwonek”
- Nauka skierowana na działanie

3. Czym jest nauczanie na stacjach?

Dla uczniów – drogą do samodzielnego uczenia się:

- własna ścieżka nauki
- własne tempo pracy
- samodzielny wybór punktów ciężkości
- wypróbowanie własnych technik nauki

Dla nauczyciela:

- czas na obserwację grupy
- rola doradcy

Materiał nauczania:

- zorientowane na działanie podejście do zadań
- tylko raz przygotowujemy
- różnorodny
- daje możliwość samokontroli

4. 13 tez nauczania w stacjach

1. Każdy uczeń wybiera/znajduje własną **drogę nauki**.
2. Każdy uczeń pracuje w swoim własnym **tempie nauki**.
3. Każdy uczeń może (przynajmniej częściowo) **sam ustalać punkty ciężkości** pracy, pracuje (również) w zgodzie z własnymi zainteresowaniami.
4. Każdy uczeń uczy się podczas nauki w stacjach **strategii własnego uczenia się**, ćwiczy i wypróbowuje różne techniki uczenia się.
5. Praca ta jest więc **połem do ćwiczeń**, wspiera rozwój odpowiedzialności za siebie.
6. Nauczyciele mają podczas lekcji więcej **czasu do obserwacji**.
7. Nauczyciele przejmują **rolę doradcy**.
8. Materiał/zadania w stacjach zachęcają do **czynnej pracy** z nimi.
9. **Materiały** należy wykonać **często tylko raz** (lub w niewielkiej ilości), nie – każdorazowo dla całej klasy (koszty).
10. Materiały przejmują często zadanie korekty przez możliwość **samokontroli**.
11. Praca w stacjach jest bardzo **zróżnicowana**, jeżeli chodzi o formy socjalne i dostęp do przedmiotu nauczania.
12. Praca w stacjach ma zawsze **treściowo-tematyczny związek**, nauka przebiega koncepcyjnie w sensownych, spójnych jednostkach.
13. Praca w stacjach oferuje wystarczająco różnorodne możliwości **udziału uczniów już podczas planowania i organizacji lekcji** (wybór odpowiednich form ćwiczeń, zadania do stacji, przygotowanie materiałów...).

5. Jak przygotować stacje?

Należy:

- dobrze przemyśleć zadania
- zaplanować pracę na 90 minut
- napisać, narysować i przygotować zadania
- odpowiednio ustawić stoliki w klasie, by każda stacja znajdowała się przy innym stoliku i by uczniowie mogli się swobodnie poruszać
- wszystkim uczniom podać zasady pracy
- dać uczniom tabelkę, w której „odhaczają” wykonane zadania
- przygotować „stację alternatywną” – tam mogą pracować uczniowie do czasu, aż zwolni się jakaś stacja
- przeprowadzić „fazę refleksji” w kręgu – „Co dziś robiliśmy?”, „Która stacja najbardziej wam się podobała?”, „Która stacja była najtrudniejsza?”
- można dostosować zasady i niektórym uczniom można zaznaczyć na karteczkach, które zadania są dla nich obowiązkowe, inne mogą zrobić dobrowolnie
- kolejność wykonywania zadań jest dowolna
- praca na stacjach nie jest wyścigiem ani zawodami!

Stacje świetnie nadają się do powtórek tematu.

6. Zasady pracy dla uczniów:

1. Decydujemy się na pracę i wykonujemy ją.
2. Podczas pracy rozmawiamy cicho i poruszamy się spokojnie po klasie.
3. Kiedy mamy pytania lub problemy, cicho prosimy o pomoc – najpierw uczniów przy stoliku, dopiero potem nauczyciela.
4. Kiedy nie umiemy poradzić sobie z zadaniem, prosimy gestem o pomoc nauczyciela. Nauczyciel próbuje jak najszybciej pomóc.
5. Materiały do pracy traktujemy delikatnie i odkładamy je w komplecie na stole.
6. Śmieci wrzucamy do pojemników na stolikach.
7. Gdy skończyliśmy pracę, dokładnie sprawdzamy rozwiązanie.
8. Z pomocy korzystamy dopiero wtedy, gdy wyczerpaliśmy już własne możliwości.
9. Gdy skończyliśmy, szukamy kolejnego zadania. Należy się udać (w miarę możliwości) do najbliższej stacji. Gdy wszystkie stacje są zajęte, czekamy spokojnie na swoim miejscu albo udajemy się do „stacji alternatywnej”. Nie wolno czekać obok pracujących osób.
10. Gotowe arkusze pracy odkładamy do koszyka.

7. Przykładowa lekcja powtórzeniowa na stacjach. Temat „Styl życia”

	Opis stacji / uwagi	Uczeń
<p>Przed pracą nauczyciel wyjaśnia uczniom zasady pracy na stacjach, omawia wszystkie stacje i upewnia się, że wszyscy zrozumieli zadanie</p>		
<p>STATION 1</p> <p>Wörter streichen</p> <p>Streiche Wörter, die nicht zum Thema passen!</p>	<p>Wykreśl niepasujące słowo.</p> <ol style="list-style-type: none"> elegant – schick – lässig – festlich Bluse – Strumpfhose – Jeans – Socken Abiturball – Beerdigung – Klassenparty – Geburtstagsparty sportlich – bequem – altmodisch – cool glatt – lockig – kahl – lang <ol style="list-style-type: none"> elegant – schick – lässig – festlich Bluse – Strumpfhose – Jeans – Socken Abiturball – Beerdigung – Klassenparty – Geburtstagsparty sportlich – bequem – altmodisch – cool glatt – lockig – kahl – lang <p>Należy przygotować kopię dla każdego ucznia. Odpowiedzi znajdują się po drugiej stronie.</p>	<p>Uczniowie wykreślają niepasujące słowo. Z drugiej strony kartki mają poprawne odpowiedzi.</p>
<p>STATION 2</p> <p>Wörterkiste</p> <p>Finde 10 Wörter und schreibe sie auf.</p>	<p>r s f t b t k q s e n b a b e e c u p o ü p t r e z n e i h m z c a c i u p d u r e n k i m g q h h s l o n i r f a e u i f e f e r b e c c a j q l o z s s y p h e w t m v f i l f n n k g c h v g i t z c a e x h b a a d j m l r v e c s r e o v d b e b i p i ü q z f x b w r n e v e l v h r b x w d m t w d u n r e m m i z e d a b h o c h h a u s o r ü b z w c e n a o c y v a c j t v d u w q u p d w p y u i k e k p i l s m z u v p f r k g h p q z e</p> <p>Zadanie zrobione za pomocą programu na stronie http://puzzlemaker.discoveryeducation.com/</p> <p>Do tej stacji wystarczy przygotować tyle kserokopii, ilu jest uczniów. Z drugiej strony kartki nauczyciel przygotowuje klucz do zadania.</p>	<p>Uczniowie szukają słownictwa związanego z tematem Wohnen. Poprawność wykonania zadania uczeń sprawdza na odwrócenie kartki.</p>
<p>STATION 3</p> <p>Dichterstation</p> <p>Schreibe die Werbung für dieses Produkt.</p>	<p>Nauczyciel przygotowuje kilka stron z gazet (zdjęcie z reklamą butów, perfum, auta itp.).</p>	<p>Uczniowie piszą reklamę wybranego produktu.</p>

STATION 4

„Relative“ Station

Schreibe die Erklärung für das Wort in dem Kreuzworträtsel.

Zadanie gramatyczne. Należy przygotować kopię dla każdego ucznia. To zadanie nauczyciel może sprawdzić po lekcji, by dać odpowiedź zwrotną uczniowi, czy dobrze wykonał zadanie.

Waagrecht

- Das sind Schuhe, ...
- Das ist ein Haus, ...
- Das ist ein Tier, ...
- Das ist eine Person, ...

Senkrecht

- Das ist ein Kleidungsstück, ...
- Das ist etwas, ...
- Das ist ein Zimmer, ...

Uczniowie tworzą proste zdania przydawkowe, będące definicją wyrazu w krzyżówce.

STATION 5

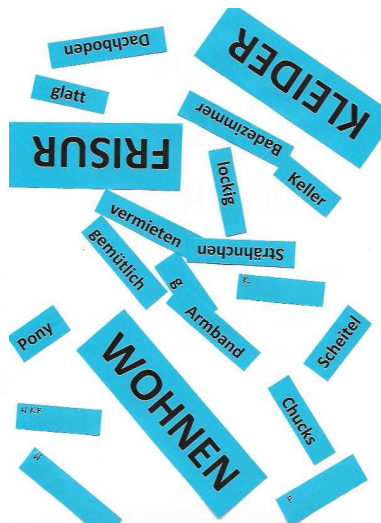

Wörterstation

Welches Wort passt zu welchem Thema? Ordne zu.

WOHNEN
KLEIDER
FRISUR

vermieten	Wohnblock	groß
Badezimmer	gemütlich	elegant
Keller	Dachboden	Armband
Absätze	Chucks	Pony
Igelschnitt	Scheitel	Pony
Strähnnchen	glatt	lockig

Uczniowie przyporządkowują słówka do tematu MIESZKANIE, UBRANIA I FRYZURY. Na odwrotnej stronie karteczki literka K, F lub W mówi im, czy dobrze przyporządkowali wyrazy.

Nauczyciel przygotowuje karteczki ze słownictwem z rozdziału. Wycina je. Na jednej stronie jest wyraz, po drugiej literka, żeby uczeń po wykonaniu zadania mógł sprawdzić poprawność wykonania.

STATION 6

Lesestation

Lies den Text und entscheide, in welcher Anzeige findest du die Information.

Nauczyciel przygotowuje dla każdego ucznia tekst do czytania. Może to być zadanie prawda/fałsz, wielokrotny wybór lub przyporządkowanie.

Anzeige 1	Anzeige 2
<p>Suche WG-Zimmer! Hi, ich studiere Wirtschaftswissenschaft und bin auf der Suche nach einem WG-Zimmer, nicht weit von der Uni. Ich bin ordentlich, sauge oft Staub und bin unkompliziert. Das Zimmer soll sauber, schön möbliert und renoviert sein. Ich kann für das Zimmer bis 180 Euro bezahlen. Gruß Olga olga@hyp.de</p>	<p>Untermieter gesucht! Liebe WG-Suchende, wir haben seit 1. Oktober bei uns in der WG ein Zimmer frei. Es ist ein gemütliches, helles Zimmer mit einem Balkon. Es gibt da ein Bett, ein Schreibtisch, ein Tisch mit Stühlen. In der Küche haben wir eine Spülmaschine und im Bad eine Badewanne und eine Waschmaschine. Die WG liegt nicht weit vom Zentrum und nah am Theater, in der Schillerstraße. Wir lieben Tiere (haben 2 Hunde) und Musik (hören Hip-Hop). Wenn du Interesse hast, ruf an: 04048572629</p>
Anzeige 3	Anzeige 4
<p>Haus für Familie Eine Familie mit 2-jährigem Kind sucht ein Haus am Stadtrand, aber in der Nähe von einer Bushaltestelle. In dem Haus soll eine große Küche, ein Badezimmer mit Dusche, eine separate Toilette, ein Kinderzimmer, ein Schlafzimmer, ein Wohnzimmer mit Kamin und eine kleine Terrasse sein. Es wäre auch schön, einen Garten zu haben. Wir haben eine Katze. Kontakt: 04748362529</p>	<p>Zu vermieten! Eine möblierte Villa auf dem Land ist zu vermieten. Da ist alles, was Sie brauchen: Ruhe, frische Luft, kein Verkehr, keine Nachbarn und eigenes Obst und Gemüse, wenn sie so einen großen Garten nutzen. Zur Verfügung sind 330m2. Miete: 1300 Euro kalt. Für Internetanschluss, Strom und Telefon müssen Sie extra bezahlen. Anita Berg: 08457272040</p>

	Anzeige 1	Anzeige 2	Anzeige 3	Anzeige 4
1. Das Haus hat einen Internetanschluss.				
2. Der/Die Autor/in mag Tiere.				
3. Das Zimmer befindet sich im Haus in der Nähe vom Zentrum.				
4. Das Zimmer soll schön eingerichtet sein.				
5. Der/Die Autor/in hat ein kleines Kind.				
6. Dieses schöne Haus befindet sich auf dem Land.				
7. Der/Die Autor/in hört gern Lieder.				
8. Das Haus soll einen Kamin haben.				
9. Der/Die Autor/in studiert noch.				
10. Die Miete ist ohne Nebenkosten.				

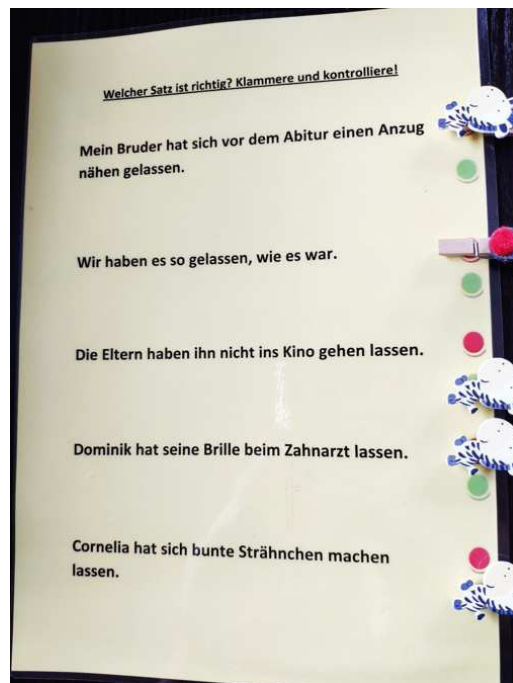
Uczniowie czytają teksty i zaznaczają odpowiednie miejsce w tabelce. Na odwrotnej stronie może znajdować się odpowiedź.

STATION 7

Klammerstation

Klammere den richtigen Satz. Kontrolliere!

Nauczyciel przygotowuje zdania (tutaj z czasownikiem „lassen“). Do wykonania tego zadania potrzebne są klamerki.

Uczeń decyduje, które zdanie jest poprawne, a które nie i zaznacza odpowiednio klamerką. Po drugiej stronie otrzymuje od razu informację zwrotną, czy poprawnie rozwiązał zadanie.

<p>STATION 8</p> <p>Kleiderstation</p> <p>Schreibe mindestens 10 Kleider auf.</p>	 <p>https://lh3.googleusercontent.com/proxy/</p>	<p>Uczniowie wypisują obok obrazka nazwy przynajmniej 10 ubrań.</p>
<p>STATION 9</p> <p>Ausweichstation</p> <p>Spiele Modedesigner und mache eine Kollektion für das kommende Jahr.</p>	<p>Do tej stacji potrzebne będą: papier pakowy, kolorowe czasopisma, nożyczki, klej.</p>	<p>Uczniowie, czekając na wolną stację, projektują kolekcję ubrań.</p>

Tabela do zaznaczania wykonanych zadań.

Imię i nazwisko	Stacja 1	Stacja 2	Stacja 3	Stacja 4	Stacja 5	Stacja 6	Stacja 7	Stacja 8	Stacja 9

8. Ocenianie na stacjach

Praca na stacjach powinna być przyjemnością, dlatego nie powinna być związana ze stresem oceniania. Oczywiście nauczyciel może ocenić uczniów, którzy wykonali wszystkie zadania lub wybrać zadania, które będą podlegać ocenie.